Jaargang 116. Zondag, 17 Mei 1857. No. 59.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de **PASSAGE door de Kleine Spilsluizen** te *Groningen* **met den 18den dezer maand weder zal zijn GEOPEND**, en voorts, dat de **Scheepvaart door de Groote Spilsluizen** aldaar nog zal open blijven tot en met **den 20sten dezer maand**, doch van en met **DONDERDAG den 21sten dezer** tot nadere bekendmaking zal worden **GESTREMD.**

GRONINGEN, 15 Mei 1857.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

De Passage

door het **SUIDERDIEP** in de Stad *Groningen* zal, ten gevolge van de werkzaamheden aan den Haddingeboog, zijn **GESTREMD** op **Maandag, Dingsdag en Woensdag den 18den, 19den en 20sten dezer maand.**

GRONINGEN, 14 Mei 1857.

Burgemeester en Wethouders van Groningen:
J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele Inschrijving aan te besteden:

Het AMOVEREN der BRUG over de *Ruiten Aa* te *Ter Apel*, en het BOUWEN van eene VASTE HOUTEN BRUG aldaar, met BIJLEVERING van alle daartoe benoodigde MATERIALEN.

De Voorwaarden van Aanbesteding, benevens de Teekeningen, zullen van heden ter lezing en inzage liggen ter SECRETARIJ dezer Gemeente, terwijl tevens nadere inlichtingen zijn te bekomen ten KANTORE van Mr. J. L. TRIP, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, in de Heerestraat te *Groningen*, en bij den Heer R. REIJNDERS, S.z., Opzigter van de Stads Veenen te *Stads-Kanaal.*

De op Zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden der Bestekken van Uitbesteding ten behoeve der Gemeente *Groningen*, moeten vóór of uiterlijk op **Maandag den 18den Mei 1857** aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Dingsdag den 19den Mei 1857**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 5 Mei 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: J. H. M. HORA SICCAMA.

Longziekte.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen door deze ter kennis van belanghebbenden, dat bij besluit van den Heer COMMISSARIS DES KONINGS in deze Provincie, van heden, no. 10, **de van Longziekte verdachte kringen** getrokken rondom den stal van den Veehouder **HILLEBRAND DIJKHUIS**, buiten de Heerepoort te *Groningen*, **van af heden** geheel zijn **opgeheven**, als hebbende zich gedurende de laatste vier maanden geene verschijnselen van de besmettelijke Longziekte onder het Rundvee van genoemden DIJKHUIS noch elders binnen deze Gemeente geopenbaard.

GRONINGEN, 16 Mei 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

In de jongste dagbladen van New-York leest men eene merkwaardige aanspraak, aldaar door den Britschen gezant bij gelegenheid eener openbare plegtigheid gehouden, waarin veel hartelijks en vleijends aan de Noord-Amerikanen gezegd wordt. De gezant verklaarde daarin met zoo veel woorden, »dat de vreedzame en regelmatige uitbreiding en ontwikkeling der Vereenigde Staten eene stof van blijdschap en trots voor iederen Engelschman zijn."

— Volgens tijdingen van den 4den April is in Mexico eene zamenzwering ontdekt, aan wier hoofd verschillende geestelijken en handlangers van *Santa Anna* stonden. *Comonfort*, die tot September president moet blijven, was, uit kracht van het hem verleend buitengewoon gezag, voornemens een besluit uit te vaardigen, waarbij hij de geestelijkheid, die tot hiertoe nog de renten der verkochte bezittingen in de doode hand geniet, deze geheel zal ontnemen. — De Engelsche zaakgelastigde te Mexico had zijn ultimatum overgereikt en de regering der republiek negen dagen van beraad gegeven.

TURKIJE.

De zekerheid, dat eerlang de zaak van de reorganisatie der Donau-vorstendommen in de op handen zijnde bijeenkomst der divans zal behandeld worden, wekt op nieuw de belangstelling in deze zaak op. Van eene goed onderrigte zijde worden belangrijke en naauwkeurige bijzonderheden medegedeeld omtrent de houding, welke in deze zaak zal aangenomen worden door de onderscheidene mogendheden, vertegenwoordigd op het Parijsche congres, hetwelk over de wenschen der Moldavisch-Wallachijsche bevolking uitspraak zal moeten doen. Daaruit blijkt ten stelligste, dat Frankrijk, Rusland, Pruissen en Sardinië gunstig voor de vereeniging gestemd zijn. Alleen Oostenrijk is er stellig tegen. Wat Engeland betreft, dit keurt in beginsel het plan der vereeniging goed, maar meent tevens, dat het oogenblik om het te verwezenlijken nog niet gekomen is. Dit laatste bezwaar heeft voornamelijk zijn oorsprong in het onverwachte bondgenootschap van Engeland met Oostenrijk. De Porte, welke geen sympathie voor de vereeniging heeft, zoude zich gemakkelijk laten overhalen, zoo Engeland het verlangde, en in allen gevalle zoude zij zich slechts flaauwelijk verzetten tegen het plan waaraan de meerderheid der mogendheden hare goedkeuring zoude schenken.

— De reorganisatie der Donau-vorstendommen is niet de eenige, met de Europesche staatkunde in verband staande aangelegenheid, welke, als een gevolg van den Oosterschen oorlog, naar aanleiding van het algemeene vredestraetaat van den 30sten Maart 1856, behoort te worden geregeld. Ook de bepaling der grensscheiding tusschen de Russische en Turksche bezittingen in Azië moet, volgens artikel 29 van dat traetaat, worden herzien en op nieuw bepaald, onder uitdrukkelijk voorbehoud, dat daaruit voor geen der belanghebbende staten eenig territoriaal verlies zal voortspruiten. Het Parijsche congres heeft vastgesteld, dat deze grensbepaling zal worden toevertrouwd aan eene commissie, bestaande vooreerst uit 2 Turksche en 2 Russische commissarissen en verder uit één Franschen en éénen Engelschen commissaris. Volgens de plegtige algemeene verbindtenis moest deze commissie zich naar Azië begeven, terstond na het herstel der diplomatieke gemeenschap tusschen Rusland en Turkije, en had zij hare werkzaamheden moeten hebben volbragt acht maanden na de uitwisseling der ratificatiën. Reeds sedert lang is deze termijn verstreken, en de commissie heeft zelfs hare zaak nog niet begonnen. In de laatste uit Konstantinopel ontvangene berigten komt evenwel voor, dat de commissarissen der belanghebbende mogendheden in de genoemde hoofdstad waren aangekomen, of weldra zouden aankomen.

ITALIË.

Het officiële dagblad van Rome geeft een omstandig berigt van de eerste dagen van des Pausen reis. Daaruit blijkt dat de Heilige Vader door de bevolking overal met blijken van geestdrift en eerbied ontvangen wordt, en dat hij in alle steden, waar hij komt, zich dadelijk naar de hoofdkerk begeeft, en er, wanneer de gelegenheid het medebrengt, zelf de mis viert.

— Het feest der constitutie van Sardinië is den 10den dezer te Turijn met grooten luister gevierd. Bij die gelegenheid zijn in de Sardinische hoofdstad vele ingezetenen uit Lombardije en Venetie gezien, 't welk voorleden jaar het geval niet is geweest, vermits toen de Oostenrijksche regering had geweigerd reispassen af te geven aan hare Italiaansche onderdanen welke die feesten hadden willen bijwonen.

DUITSCHLAND.

Prins *Napoleon* is Donderdag namiddag te 2 uur te Dresden aangekomen. Hij werd aan het spoorwegstation ontvangen door den kroonprins. Onmiddellijk na zijne aankomst begaf prins *Napoleon* zich naar het koninklijk paleis. De prins zal eenige dagen in Saksen doorbrengen.

De *Kreuz. Zeitung*, welke van de tegenwoordigheid van prins *Napoleon* te Berlijn gebruik maakte om tegen het Fransche keizerrijk uit te varen, is officiëel gewaarschuwd om zijn' vijandigen toon te laten varen.

— Aan eene vaste brug over den Rijn voor Keulen wordt ijverig gebouwd. Aan de stad Mainz wordt insgelijks de aanbouw van eene vaste brug over dien vloed toegezegd. — Als een blijk van de belangrijkheid van de Rijnvaart, wordt intusschen uit Emmerik gemeld, dat Dingsdag na Paschen aldaar door het tol-ambt 200,000 centenaars koopmans-goederen zijn geëxpediëerd; eene hoeveelheid, voor welker vervoer op den spoorweg 2000 wagens en 70 locomotieven zouden zijn gevorderd.

— De algemeene amnestie, door den Keizer van Oostenrijk uitgevaardigd, is terstond in uitvoering gekomen, zoodat zich op dit oogenblik in de Oostenrijksche gevangenissen geen enkele politiek veroordeelde meer bevindt.

DENEMARKEN.

Naardien de eindelijke vorming van een nieuw kabinet moeijelijkheden bleef ondervinden, is tot de volgende schikkingen in het ministerie overeengekomen: de heer *Hall* wordt voorzitter van den raad; de heer *Unsgaard*, minister van binnenlandsche zaken, zal *ad interim* met de portefeuille voor de zaken van Holstein belast wezen, en de minister van marine, de heer *Michelsen*, insgelijks *ad interim*, met die van buitenlandsche zaken.

Volgens eene andere lezing, zoude de heer *Andrae*, lid van het voormalige kabinet, zich waarschijnlijk belasten met de vorming van een nieuw liberaal ministerie. (Dit laatste is in ons vorig nommer abusivelijk onder de telegrafische berigten uit Berlijn medegedeeld.)

Er worden te Koppenhage ijverige pogingen in het werk gesteld, om den Koning in de kwestie over de hertogdommen te bewegen tot toegeeflijkheid jegens de Duitsche mogendheden. Van eene verandering, welke reeds in de gezindheid des Konings zou zijn ontstaan, weet men nog niets, maar belangstellend ziet men het einde der crisis te gemoet.

— Het dagblad *Faedrelandet* deelt geloofwaardige brieven uit Stokholm mede, in welke gezegd wordt dat de Koning van Zweden, wiens gezondheid geschokt is en die zich door de staatszorgen afgemat gevoelt, tot het besluit zal komen om zich, op den raad zijner geneesheeren, daaraan te onttrekken en den kroonprins het voorloopig bewind der zaken van het rijk op te dragen.

GROOT-BRITTANJE.

Een aantal verzoekschriften tegen de benoeming van Parlementsleden is in het Lagerhuis ingekomen. Genoegzaam allen betreffen omkoopingen door geld, geschenken of maaltijden, of wel bedreiging en het aanjagen van schrik. Het grootste aantal klagers verheft zich tegen de benoeming van den heer *Roupell* voor Lambeth. Niemand heeft, evenmin bij de laatste verkiezing als bij vroegere, zoo vele stemmen op zich vereenigd als die heer thans verworven heeft, namelijk ruim 9000; maar zij die zijne benoeming onwettig achten schrijven haar aan de overgroote gulheid toe, welke hij jegens de kiezers betoond zou hebben, onder anderen door hunne verteringen in ruim 400 herbergen en kroegen te betalen, en in het geheel tusschen de *f* 75,000 en *f* 100,000 voor de eer zijner verkiezing ten beste te geven.

— Een Londensch dagblad meldt dat het Engelsche gouvernement besloten heeft, eene wetenschappelijke expeditie naar het noordwestelijke gedeelte van Noord-Amerika te zenden, om de uitgestrekte landstreek tusschen de groote meren en het rotsgebergte te onderzoeken, bepaaldelijk met het doel om de vraag uit te maken, of die uitgestrekte wildernis voor bebouwing en dus voor kolonisatie vatbaar is.

— Het door *Feruck*-khan en lord *Cowley* te Parijs gesloten vredesverdrag is den 4den April te Teheran aangekomen en door den Schach en het volk met genoegen ontvangen.

— Het genoegen waarmede men in Engeland de gunstige berigten omtrent de krijgsbedrijven der Britsche expeditie in Perzië vernomen heeft, wordt getemperd door de tijding van een vreemd en nog onverklaarbaar voorval. De generaal *Stalker*, de opperbevelhebber der Britsche landmagt, en de commodore *Etheridge*, die het bevel over de zeemagt voerde, hebben beiden door zelfmoord zich van het leven beroofd, en beiden uit dezelfde oorzaak, omdat zij namelijk terugdeinsden voor de verantwoordelijkheid van de pligten die als opperbevelhebbers op hen rustten.

— De dagbladen van de Kaap de Goede Hoop, loopende tot den 13den Maart, gewagen van het toenemen der woelingen onder de Kaffers, maar dragen het uitbreken van een nieuwen oorlog nog niet als volstrekt onvermijdelijk voor. Ten einde den staat van zaken, die een bedenkelijk aanzien had bekomen, in persoon op te nemen en de bestaande moeijelijkheden, zoo mogelijk, uit den weg te ruimen, had de gouverneur, sir *G. Grey*, zich naar de grenzen begeven, en dien ten gevolge was de opening der zitting van het koloniaal Parlement verschoven tot den 2den April. Al de corpsen van het voormalige Duitsche legioen, voor zooveel zij naar de Kaap-kolonie bestemd waren, waren daar aangekomen en in het genot der volle, voor oorlogstijd bepaalde soldij gesteld. Die troepen waren dus, indien het noodig mogt wezen, terstond beschikbaar voor militaire operatiën.

FRANKRIJK.

De voortdurende bezoeken die Keizer *Napoleon* van onderscheidene vorsten van Europa ontvangt, zijn wel een sprekend bewijs, dat de vreemde mogendheden het nieuwe Fransche keizerschap niet enkel wat den vorm betreft erkennen, maar dat zij zich onwillekeurig door dit hoofd der Europesche souvereinen aangetrokken gevoelen. Nog leeft het bezoek van Koningin *Victoria* in de herinnering van elken Franschman; nog is de Russische grootvorst op Franschen bodem; en reeds wordt weder een bezoek van een vorstelijk persoon aan het Fransche hof gemeld, van den Koning van Beijeren, die gisteren te Parijs is aangekomen.

Wanneer de reis van den grootvorst *Konstantijn* in het begin ook al den schijn had van te moeten dienen tot verzwakking der Engelsch-Fransche alliantie, dan is die schijn toch sedert geheel opgeheven. Men heeft de beleefdheid opgemerkt, waarmede lady *Cowley*, op het jongste bal, door den grootvorst werd behandeld; lord *Cowley*, die eerst Parijs wilde verlaten, om niet bij de diplomatieke receptiën tegenwoordig te zijn, is op zijn post gebleven en gedroeg zich jegens den gast van den Keizer, als een volmaakt gentleman, en eindelijk wordt de grootvorst uitgenoodigd, een bezoek te Osborne te brengen.... dat alles is reden genoeg, dat men aan de overzijde van het Kanaal, in den grootvorst geen Russisch afgevaardigde ziet, gezonden om het Fransche verbond met Engeland te verbreken.

Grootvorst *Konstantijn* heeft tijdens zijn verblijf te Parijs, de gevangenis bezocht waarin *Marie Antoinette* heeft gezucht, en bleef bij de droevige herinneringen, welke dat akelige verblijf opleverde, in diep gepeins verzonken. Hij verzocht ook eene kopij te mogen laten vervaardigen van de schilderij welke *Lodewijk XVIII* daar deed plaatsen en die *Marie Antoinette* voorstelt zittende in de gevangenis. De legitimisten hebben in dezen stap eene hulde willen zien door den prins gebragt aan de legitimiteit, en zich deswege verheugd. Niets echter lag, bij dit bezoek van den prins, minder in zijne bedoeling, dan eene demonstratie te doen. Hij bezocht die gevangenis, omdat zij groote gebeurtenissen en groote tegenspoeden in het geheugen roept; hij bezocht die op denzelfden grond als hij ook het graf van *Napoleon I* in de Invaliden bezocht. Hij wilde een blijk geven van zijn' eerbied voor en hulde aan die roemrijke personen, welke zoo diep ongelukkig zijn geworden.

Den 17den zal grootvorst *Konstantijn* van Parijs naar Bordeaux reizen, om zich aldaar aan boord van de *Reine Hortense* in te schepen en achtereenvolgens verschillende zeehavens van Frankrijk en den 30sten dezer Koningin *Victoria* op het eiland Wight te bezoeken. Den 31sten denkt de voorname reiziger te Calais aan te komen en van daar naar Brussel te vertrekken, aldaar den 1sten en 2den Junij en te 's Gravenhage den 3den en 4den Junij door te brengen, om den 5den Junij Hannover te bereiken en van daar direct naar Petersburg terug te keeren.

— De zitting van het Wetgevend Ligchaam is tot den 28sten dezer verlengd.

Onder de wetten, welke aan het onderzoek van het wetgevend ligchaam zijn onderworpen, bevindt zich er een, strekkende om van staatswege eene bijdrage van 12,500,000 francs te verleenen voor de werken aan de boulevard van Sebastopol op den linkeroever der Seine te Parijs. Dit ontwerp vindt van verschillende zijden tegenkanting, vooral op grond dat men van gevoelen is dat het geheele rijk niet tot dusdanige verfraaijing der hoofdstad behoeft mede te werken. De aanneming van het ontwerp is echter niet twijfelachtig.

Wat zelden gebeurt, grijpt thans plaats, namelijk dat de zittingen van den senaat iets opleveren dat het gesprek van den dag uitmaakt. Er is namelijk eene petitie bij die vergaring ingekomen van zekeren heer *Leporc* (*het zwijn*), waarbij hij verzoekt dat allen, die even als hij namen hebben welke hen aan den haat of de minachting hunner medeburgers kunnen blootstellen, verlof mogen bekomen dien naam kosteloos tegen een anderen te verwisselen. De senaat is ten aanzien dezer petitie tot de orde van den dag overgegaan.

— De Engelsche bladen, die onlangs Frankrijks verval verkondigden, zullen zeer verheugd zijn, nu zij zien dat een Fransch geleerde hunne meening deelt. De heer *Léonce de Lavergne*, lid van het instituut, heeft, in een door hem aan de akademie van zedekundige wetenschappen ingezonden opstel, verklaard dat Frankrijk *ziek* is, zoo ernstig ziek, dat, als het niet haast zijne toevlugt neemt tot de geneesmiddelen die hij den lande wil voorschrijven, het zich spoedig van de lijst der groote natiën geschrapt zal zien. De heer *de Lavergne* grondt zijn oordeel op de twee volgende feiten: 1) de loop der bevolking toont geen toeneming (dit betoogde ook de *Times*); 2) de landbouwvoortbrenging vermindert, en deze vermindering heeft tot hoofdoorzaak... niet het ongunstige weder, zoo als iedereen tot dusverre geloofde, maar... o wonder! de *weelde van Parijs!* De beschouwingen en gevolgtrekkingen van den heer *Léonce de Lavergne* hebben een tegenschrift uitgelokt van den heer *Legoyt*, een ander geleerde, die in de *Revue contemporaine* met belangwekkende en alles afdoende feiten aantoont dat *de Lavergne* in eene groote dwaling verkeert. Eén verschijnsel nogtans kan de heer *Legoyt* niet tegenspreken, n.l. de afneming der bevolking; de onrustbarende gevolgtrekkingen die *de Lavergne* daaruit afleidt, deelt hij echter volstrekt niet.

— Maarschalk *Castellane*, die ondanks zijne hooge jaren nog al het vuur en de bedrijvigheid van een vroegeren leeftijd bezit, houdt tegenwoordig in de omstreken van Lyon, met het leger dat onder zijn bevel staat, militaire oefeningen en vooral spiegelgevechten, wat de soldaten, uit hoofde der daaraan verbonden groote vermoeijenissen, niet zeer bevalt. Bij den laatsten veldslag, welke hij zijne troepen liet uitvoeren, waren twee grenadiers, uitgeput door warmte en vermoeijenis, achter een grasheuvel geslopen en lagen gemakkelijk op het gras gevlijd, terwijl hunne kammeraden in het heetst van den strijd de lucht door kanon- en geweervuur deden daveren. De scherpe oogen van den maarschalk ontdekten evenwel de beide krijgslieden, en het gezigt van twee liggende soldaten verontwaardigde hem zoo zeer, dat hij, in aller ijl op hen toerennende, met donderende stem uitriep: »Lafaards, luiaards, wat voert gij hier uit? Terwijl uwe kameraden vechten, slaapt gij en doet niets!" »O! maarschalk," antwoordde een der grenadiers, wij stellen de gesneuvelden voor." De maarschalk schoot in een lach en reed verder.

— Het volgende proces trekt te Parijs op dezen oogenblik zeer de algemeene aandacht en belangstelling. De heer *de M.*, den 27sten Febr. j.l. overleden, heeft een olografisch testament nagelaten, waarin voorkomt: »En om aan mijne neven *Karel* en *Hendrik de M.* een bewijs van mijne genegenheid te geven, vermaak ik *à chacun d'eux* (of *deux*) *cent mille francs.*" Met de apostrophe achter de *d* heeft iedere neef honderdduizend francs, zonder de apostrophe heeft ieder tweehonderdduizend francs. Het papier waarop de erflater zijn testament schreef, werd door hem digtgevouwen toen de inkt nog niet geheel droog was, en daardoor werd het op verscheidene plaatsen gevlekt. De gelegateerden beweren dat de apostrophe (') een der inktvlakken is, maar de erfgenaam, een wettige zoon des overledenen, beweert integendeel dat zijn vader het weglatingsteeken opzettelijk geplaatst en bedoeld heeft *d'eux*, niet *deux*. Met gespannen verwachting ziet men de ingeroepen regterlijke beslissing te gemoet.

BELGIË.

Nu de ministers zich in de kamer van volksvertegenwoordigers hebben uitgelaten over het wetsontwerp betrekkelijk de liefdadige instellingen, heeft ook de heer *Frère*, de voornaamste woordvoerder van de liberale partij, gemeend zich niet langer aan de discussie te mogen onttrekken. Hij schetste een hoog gekleurd tafereel van de »ontzettende magt" der geestelijkheid in België, en stelde daartegenover de liberale partij, welke alleen door zedelijke middelen, door de deugdelijkheid harer zaak den »reusachtigen" tegenpartijder het hoofd wist te bieden en onbezweken den strijd volhield.

Verder vermeldde hij een groot aantal officiëel gestaafde feiten, waaruit zijns inziens bleek, hoe gestichten, die voor hospitalen en godshuizen bestemd waren, in België allengs in kloosters ontaardden.

Aan het slot zijner rede bezigde de heer *Frère* hetzelfde middel, als vroegere sprekers van de liberale partij, om de meerderheid der volksvertegenwoordiging tot het gevoelen der minderheid over te halen: hij voorspelde dat de natie zich op den duur niet aan de nu voorgedragen wet zou onderwerpen. »Wanneer de clericale partij (riep hij uit) deze wet doordrijft, zal zij wind gezaaid hebben om storm te oogsten. Er zal een

tijd komen, waarin de natie eenparig en onweêrstaanbaar de geheele afschaffing der kloosters eischt. De meerderheid wordt thans door hare getalstrekte verblind; anders zou zij inzien dat haar eigen belang vordert zich niet aan zulke weêrwraak bloot te stellen."

De redevoering van den heer *Frère* heeft in het algemeen veel bijval gevonden; in weerwil van de ernstige waarschuwingen van den president, deden zich herhaalde malen daverende toejuichingen van de tribune hooren.

— Te midden der warme discussie over de liefdadigheidsinstellingen is eene circulaire van den bisschop van Gend komen vallen, die tot velerlei geschrijf aanleiding geeft. De bisschop heeft daarin aan de priesters in het kerkelijke arrondissement van Gend bepaalde last gegeven, om te onderzoeken, wie thans de bezitters zijn van gebouwen, welke vroeger aan de kerk hebben toebehoord, en hem al zulke bescheiden te zenden, als welke betrekking hebben op den eigendoms-overgang van die gebouwen.

In verband met de wet waarover tegenwoordig beraadslaagd wordt en die hoogst waarschijnlijk wordt aangenomen, heeft deze circulaire ongetwijfeld eene strekking die niemands aandacht ontsnapt, hoewel als het eenige doel geschiedkundige nasporingen worden opgegeven. Men vreest wel voor geen regtstreeksche aanvallen op de bezitters van zoodanige goederen, maar wel, dat middelen van zedelijken, van godsdienstigen aard zullen worden gebezigd, om die goederen van lieverlede, door middel van schenkingen enz. weder in handen van de geestelijkheid te brengen.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 13den Mei.

In deze zitting wordt aan de orde gesteld de beraadslaging over het ontwerp van wet tot intrekking van art. 4 der wet van den 31sten Dec. 1856, houdende voorloopige vaststelling van hoofdstuk V (*binnenlandsche zaken*) der staatsbegrooting voor 1857.

De heer *Thorbecke* vraagt het woord, tot het doen van eene motie van orde. Hij doet opmerken, dat tegen den vorm van dat wets-ontwerp gewigtige bedenkingen zijn gerezen. De Regering heeft er zich niet tegen verklaard dien vorm te veranderen, zoo de Kamer dit mogt verlangen. Ten einde nu de gelegenheid te openen, dat de Vergadering van haar gevoelen over dat punt doe blijken, stelt hij de volgende motie van orde voor: » Om de discussie uitsluitend te doen loopen over den vorm van het ontwerp en ten slotte de vraag te stellen: verlangt de Vergadering de indiening van de begrooting zelve"?

De *minister van binnenl. zaken* zal zich tegen die motie niet verzetten. Integendeel hij wenscht, dat de Vergadering over dit punt eene beslissing neme.

Hierover ontstaat eenige discussie, waaraan de heeren *Thorbecke*, *de Kempenaer*, *van Rappard*, *van Nispen van Sevenaer*, *Mackay* en de *Minister* deel nemen.

In stemming gebragt, wordt de motie van orde van den heer *Thorbecke aangenomen* met 41 tegen 13 stemmen.

(*Tegen:* de heeren *Kien*, *Storm van 's Gravesande*, *Stolte*, *Taets van Amerongen*, *Baud*, *de Brauw*, *Heemskerk*, *de Kempenaer*, *Bosscha*, *van Rappard*, *van Franck*, *Godefroi* en *de Voorzitter*.)

Derhalve is besloten, om de discussie uitsluitend te doen loopen over den vorm van het ontwerp, en ten slotte de vraag te stellen: "verlangt de Vergadering de indiening van de begrooting zelve?

Na eenige discussie wordt in stemming gebragt de vraag van den heer *Thorbecke*, of de Vergadering de indiening van de begrooting zelve verlangt?

Die vraag wordt bevestigend beantwoord met 30 tegen 24 stemmen.

(*Tegen;* de heeren *van der Poel*, *Storm van 's Gravesande*, *Stolte*, *Wijbenga*, *Hoekwater*, *Taets van Amerongen*, *van Foreest*, *van Heiden Reinestein*, *Baud*, *Dirks*, *Sanders*, *de Brauw*, *Heemskerk*, *de Kempenaer*, *Wintgens*, *Bosscha*, *van Rappard*, *Blaupot ten Cate*, *van Franck*, *Godefroi*, *van Deinse*, *Kien*, *Nolthenius* en *de Voorzitter*.)

Thans worden de discussiën hervat over het ontwerp zelf, strekkende tot intrekking van art. 4 der credietwet.

De *minister van binnenl. zaken* vraagt het woord. In verband met het antwoord door de meerderheid der Kamer op de haar straks gedane vraag gegeven, zal de Regering zich nader moeten beraden, en hij stelt alzoo voor, de verdere beraadslaging over de intrekking van art. 4 *aan te houden.*

Dienovereenkomstig wordt besloten.

De beraadslagingen worden thans geopend over het ontwerp van wet tot regeling der jagt en visscherij.

De heer *Thorbecke* stelt voor morgen af te doen het ontwerp nopens de bieren en azijnen en overmorgen de jagtwet te behandelen.

De heer *Dullert* stelt ook voor, morgen te behandelen het ontwerp betrekkelijk den Sondtol.

Overeenkomstig de gedane voorstellen wordt besloten.

De zitting wordt daarna tot morgen gescheiden.

Zitting van Donderdag den 14den Mei.

De Kamer heeft heden voortgezet de beraadslagingen over het wetsontwerp betrekkelijk de belasting op de bieren en azijnen, en wel over het door den heer *ter Bruggen Hugenholtz* voorgestelde nieuwe art. 15, luidende:

» Deze wet wordt vóór den 31sten December 18.. aan eene herziening onderworpen"; waarmede de minister van financiën reeds vroeger verklaard had zich te vereenigen. Op dat artikel was eene wijziging voorgedragen door den heer *van der Linden*, strekkende om te verklaren, » dat de belasting op de azijnen met den 1sten Januarij 1858 zou worden afgeschaft."

Bij de behandeling dezer zaak heeft de heer *van der Linden* zijn amendement volgenderwijze gewijzigd:

» Deze wet wordt vóór den 31sten December 1859 aan eene herziening onderworpen, en de belasting op de azijnen uiterlijk met den 1sten Januarij 1860 afgeschaft."

De *minister van financiën* heeft het oorspronkelijke amendement van dien heer bestreden, alsmede diens tweede voorstel om, gelijk is opgegeven, aan het nieuw art. 15 toe te voegen de woorden *en de belasting — afgeschaft.*"

Het voorgestelde gewijzigde artikel werd daarna, in stemming gebragt, met 26 tegen 23 stemmen aangenomen.

(*Tegen:* de heeren *Delprat*, *van Franck*, *Taets van Amerongen*, *Slicher van Domburg*, *Stolte*, *Storm van 's Gravesande*, *de Kempenaer*, *van der Poel*, *van Heiden Reinestein*, *Luijben*, *Baud*, *Wintgens*, *van Reede van Oudtshoorn*, *van Foreest*, *Bieruma Oosting*, *de Brauw*, *van Nispen van Sevenaer*, *Groen van Prinsterer*, *Nolthenius*, *Hoekwater*, *van Rappard*, *van Deinse* en *de Voorzitter*.)

De minister van financiën heeft daarop, als daartoe door den Koning gemagtigd, het wetsontwerp ingetrokken.

Over de wetsontwerpen:

a. tot goedkeuring der tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdragen tot afkoop van den Sondtol en tot regeling van de wijze van betaling van het door Nederland daarin verschuldigde aandeel;

b. tot wijziging van het IXde hoofdstuk A der staatsbegrooting voor het jaar 1857,

had slechts eene korte woordenwisseling tusschen den heer *van Zuijlen van Nijevelt* en den *minister van buitenlandsche zaken* plaats. Beide ontwerpen werden met algemeene (49) stemmen aangenomen.

De Kamer heeft vervolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd de conclusie van eenige uitgebragte-rapporten, en bepaald, dat morgen in overweging zal worden genomen het wets-ontwerp tot regeling der jagt en visscherij.

— In de zitting van Vrijdag is ingekomen een wets-ontwerp tot vaststelling van de geheele begrooting van binnenl. zaken over 1857, in gevolge den door de Kamer uitgedrukten wensch.

Nog is ontvangen een ontwerp van wet tot verhooging der begrooting voor den arbeid van de gevangenen over 1857.

'sGRAVENHAGE, 15 Mei.

Bij kon. besluit van den 3den dezer heeft Z. M., beschikkende op het ingediende verzoekschrift van *Alb. van Toorenenbergen* c. s. te Purmerend, de daarbij overgelegde statuten der vereeniging tot instandhouding van *van Frankenhuijsen's* opvoedingsgesticht te Montfoort, voor Protestantsche verwaarloosde kinderen, goedgekeurd, en die vereeniging mitsdien als regtspersoon erkend, onder voorwaarde, dat harerzijds zullen worden in acht genomen de ten aanzien van het lager onderwijs bestaande of toekomstige verordeningen.

Het doel dezer vereeniging is, een kapitaal bijeen te brengen, om, zoo mogelijk, het genoemde opvoedingsgesticht in vollen en vrijen eigendom aan die vereeniging te doen overgaan, en alzoo het duurzaam bestaan van die inrigting te verzekeren, of, bij mislukking der daartoe aangewende pogingen, eene andere gelijksoortige stichting op te rigten.

— Volgens den *Echo Univers.*, heeft mr. *C. C. E. d'Engelbronner*, gewezen secretaris-generaal bij het departement van justitie, den Nederlandschen staat, in den persoon van den procureur-generaal bij het hoog geregtshof, gedagvaard tot betaling van het hem toegekende wachtgeld.

— Den 13den dezer zijn de eerste nieuwe aardappelen uit het Westland te Rotterdam bij den koopman *J. van Gijzen* aangebragt en verkocht tegen *f* 2 het mandje. Ten vorigen jare werden zij vier dagen later voor het eerst dáár aangevoerd.

AMSTERDAM, 15 Mei.

Dezer dagen is bij het prov. geregtshof van Noord-Holland in hooger beroep de zaak behandeld van jhr. *M. Salvador*, die namelijk, gelijk men zich zal herinneren, geappelleerd heeft van een vonnis der regtbank alhier, waarbij hij was vrijgesproken van eene tegen hem door *A. H. van Gorcum* ingelegde klagt wegens laster. De appellant is niet verschenen, en het hof heeft hem bij verstek, wegens gemis aan belang bij het hooger beroep, niet ontvankelijk verklaard.

HAARLEM, 13 Mei.

In de heden gehouden zitting van den gemeenteraad is na langdurige discussie met 11 tegen 8 stemmen aangenomen een voorstel, om aan twee werktuig- en waterbouwkundigen op te dragen het aanwijzen der middelen tot herstel van het kwaad, veroorzaakt door het laten uitvloeijen van stoffen in de stads wateren, met opgaaf der kosten van aanleg en jaarlijksch onderhoud der noodige werken, zoodanig dat de kosten tot wegruiming van het kwaad door de fabrijken veroorzaakt, zoo doenlijk afgescheiden worden opgegeven.

ZWOLLE, 14 Mei.

In de vergadering van den gemeenteraad van heden is rapport uitgebragt over het plan tot daarstelling van spoorwegen in de noord-oostelijke provinciën, bij welk rapport wordt voorgesteld, dat deze gemeente voor een bedrag van *f* 400,000 zal bijdragen tot verwezenlijking van het voorgestelde doel. Het stuk is ter visie van de leden gelegd en over hetzelve zal in eene volgende vergadering beraadslaagd worden.

— Misschien in navolging van andere plaatsen, hebben ook vele turfmakers in de omstreken van Zwartsluis in deze week hun werk gestaakt en hoogere dagloonen geëischt, terwijl de verveeners daarin niet algemeen willen deelen; zoo hebben o. a. te Zwartsluis reeds een paar dagen vele dezer lieden in ledigheid rondgeloopen, in de verwachting, dat men eindelijk tot het geven van hooger loon zal besluiten.

— Uit Vollenhoven wordt gemeld, dat, ten gevolge van de noorde- en oostewinden, de zeebodem voor een groot gedeelte boven water is, en bijna een uur beloopen kan worden. Niet alleen is men nu daar bezig keijen te graven, maar ook de biesplanting geeft aan vele handen werk. Voor rekening van genoemde gemeente en de maatschappij van het Zwolsche diep is onder het Kampereiland eene terp in zee gemaakt, waarop drie keeten zijn geplaatst tot huisvesting van een vijftigtal biesplanters met hunne opzigters, welke aldaar op ruim 200 bunders zeebodem sedert twee maanden werkzaam zijn voor rekening van de heeren *Langeveld*, te Hardinxveld, welke dien bodem voor een aantal jaren gehuurd hebben van de maatschappij van het Zwolsche diep. Men berekent, dat thans onder Genemuiden en Kampen, sedert de laatste zes jaren, nieuwe biesvelden zijn aangelegd, te zamen van nagenoeg 300 bunders oppervlakte, vroeger geheel zonder waarde, waarvan de opbrengst thans jaarlijks reeds tusschen de *f* 6000 en *f* 8000 bedraagt en hetwelk van jaar tot jaar vooruitgaat.

GRONINGEN, 16 Mei.

Bij besluit van den 10den dezer heeft Z. M. de benoeming van J. WITKOP VAN ROIJEN, burgemeester van Adorp, tot secretaris dier gemeente, met zijne goedkeuring bekrachtigd.

— De inspecteur der registratie W. F. GRATAMA, onlangs naar Assen verplaatst, is thans op nieuw als zoodanig overgeplaatst naar Groningen.

— Door den burgemeester dezer gemeente zijn van de 5de tot de 4de klasse bij de politie bevorderd: H. BLAAUW, C. MINET, E. H. TEN HAVE SCHUITEN en J. A. V. BERGEN; tot de 5de klasse benoemd: C. J. IMMEL, J. T. TAMMES, J. V. D. WERF, S. PIKET, G. G. FOCKENS, H. VENEMA en H. V. D. PLOEG.

— Op den 9den dezer is op zijne standplaats als predikant te Mantgum overleden, de heer T. VAN DUINEN, een vroegere stadgenoot, aan wiens nagedachtenis eene korte hulde in deze Courant op de regte plaats geacht mag worden. Zoo iemand, dan heeft hij zulks wel verdiend door een veelzijdig werkzaam leven, niet alleen als predikant, die zich op de verschillende plaatsen, waar hij het Evangelie verkondigde, de liefde en achting van de aan zijne zorgen toevertrouwde kudde waardig maakte, maar ook als letterkundige door onderscheidene geschriften, waardoor hij ook in een' uitgebreideren kring werkzaam was, en waarin hij een fijnen geest van opmerking en waarneming toonde te bezitten, verbonden met eene groote gemakkelijkheid om het opgemerkte aan anderen getrouw en duidelijk voor te stellen. Behalve onderscheidene kleinere en grootere stukken onder den pseudoniem THINEUS, hetzij afzonderlijk hetzij in tijdschriften, o. a. ook in *de Huisvriend*, door hem uitgegeven, en waaronder hij ook op de hem eigene wijze Groninger beelden en toestanden geteekend heeft, zijn nog de volgende geschriften van zijne hand afkomstig: *de Bijbelgids*, uitlegkundig huisboek voor Christenen, 1849; *Ons Dorp*, schetsen en teekeningen, 2de druk, 1848; *Letter en Geest*, eenvoudige verklaring en ontwikkeling van eenige bijbelplaatsen, 1843; *Reünie en Academiefeest*, schetsen en mededeelingen, 1851. Zijn naam moge nog lang in zegening blijven bij allen die hem liefhadden en kenden.

— Heden telt men reeds den vierden dag van de kermis, maar nog kan deze niet gezegd worden geheel *en train* te zijn. Zoo is het tooneelgezelschap van den heer VAN LIER nog altijd werkeloos, omdat het schip, waarmede een gedeelte der tent is beladen, door den oostewind verhinderd werd over de Wadden te komen. De directeur is er evenwel gisteren eindelijk in geslaagd deze stad te bereiken, zoodat hij nu aanstaanden Maandag zijne voorstellingen zal kunnen aanvangen. Ook van de tooneelvoorstellingen onder directie van den heer DE VRIES kunnen wij nog niets zeggen, daar de eerste opvoering heden avond zal plaats hebben. De heer DUPORT heeft dus twee avonden geen concurrentie gehad 't geen ook zigtbaar was aan de volle zaal zoowel gisteren als eergisteren. En deze beide eerste voorstellingen hebben doen zien, dat deze salon nog steeds een druk bezoek verdient van ons tooneelminnend publiek. Want ofschoon er eenige verandering in het personeel van dezen salon gekomen is, zijn de plaatsen van hen die nu elders werkzaam zijn, vooral wat de hoofdacteurs aangaat, weder zeer goed vervuld, terwijl de oude bekenden, de heeren VINK en JACQUI, ook nu weder de voorstellingen met hunne talenten opluisteren. Wij vertrouwen dus, dat men zich de gelegenheid ten nutte zal maken om nog menigen genoegelijken avond in deze schouwburgtent door te brengen.

Andere tenthouders zijn alle avonden reeds ijverig in de weer, burgers en buitenlui naar hunne spellen uit te lokken. Vooral verdient de tent van de heeren VAN DEN BUSSCHE en PHILIPPE een druk bezoek.

— De kleine spilsluizen zijn weder voor de passage geopend, en zijn dan reeds onderscheidene nieuwgebouwde bodems daar doorgegaan.

— Het vroeger bestaande Trappenboogje over het Zuiderdiep is thans geheel weggeruimd en is daarvoor eene houten draaibrug in de plaats gelegd, welke thans is geopend en die ook kan worden gepasseerd met rijtuigen.

— Is het geen zeldzaamheid dat er dikwijls runderen worden gevonden van buitengewone zwaarte, — minder vindt zulks plaats met schapen. Een exemplaar van dezen aard wordt evenwel thans in deze stad gevonden, toebehoorende aan de vleeschhouwers H. REINKINGH en D. IWEMA, 't welk de buitengewone zwaarte heeft van omstreeks 250 halve Ned. ponden.

— Bij besluit van den commissaris des Konings van den 16den dezer zal een kring van omstreeks 500 ellen worden getrokken rondom den stal en weide van K. K. NIEHOF, te Ten Boer.

— Op last van den burgemeester der gemeente Slochteren zijn den 11den dezer door den rijksveearts H. BUISKOOL, te Nieuwolda, twee koeijen afgemaakt van den landbouwer H. W. EELSEMA, te *Siddeburen*, eene waarvan bij opening gebleken is aan de besmettelijke longziekte te hebben geleden.

— Woensdag had de 69jarige timmerman A. B. K. te *Middelstum*, het ongeluk van een steiger, bij een door hem gebouwd wordend huis aldaar, te vallen. Alhoewel de steiger slechts 6 à 7 voet hoog was, en bij hem geen breuken van ledematen werden waargenomen, zoo is hij echter den volgenden morgen aan de gevolgen van dien val overleden.

Hij was een braaf oppassend, algemeen bemind man, en laat eene bedroefde weduwe met drie kinderen en twee voorkinderen na.

— Een berigtgever uit *Winsum* meldt ons het volgende: Algemeen was hier de nieuwsgierigheid om den monster-os van den landbouwer DIJKVELD STOL te zien, die, na alhier een dag tegen 25 cent entrée ten toon te zijn gesteld en den eigenaar zeker een belangrijk voordeel te hebben aangebragt, in den nacht van Zondag l.l. om half drie werd weggeleid.

Een aanzienlijk getal nieuwsgierigen had evenwel uit pure belangsteling in dit werkelijk schoone en onopgesmukte rund zijne nachtrust ten beste gegeven, en tijdig post gevat voor den stal van den kastelein VENEMA om het dier te aanschouwen, te bewonderen en het aan Bellingeweer uitgeleide te doen, natuurlijk tot groot genoegen van des eigenaars zoon, die als een tweede VAN AKEN er niet weinig trotsch op moest zijn met zijne menagerie in miniatuur zooveel belangstelling te verwekken, en het vooruitzigt te hebben elders goede zaken te zullen maken.

— Uit *Finsterwold* wordt ons van den 15den het volgende geschreven:

Gisteren avond omstreeks elf uur hoorde men hier roepen: » Het nieuwe huis van BONTKES (T.) staat in volle vlam!" — Dit was echter zoo niet; maar een groote strooberg van om de tachtig voer, en achter genoemd gebouw op de zoogenoemde Paardekamp staande, vertoonde een hoogopvlammenden vuurberg, waaronder een hok met drie zware varkens.

Tusschen 9 en 10 moet de brand eerst zijn begonnen, die den ganschen nacht doorduurde. Hoewel er geene brandklok geluid werd, waren bereids een aantal menschen ook uit de omliggende dorpen toegestroomd. Men was ijverig in de weer, om den hoop met brandhaken uit elkaar te halen en met den brandspuit te blusschen, wat men kon.

Door broeijing, zegt men, kon de brand niet ontstaan. Om deze reden, in verband met andere omstandigheden, vermoedt men, misschien niet ongegrond, dat de brand door eene moedwillige hand zou zijn aangestoken.

Ware de wind zoowel uit het zuiden gekomen, als hij nu gelukkig uit het noordoosten waaide, vreesselijk hadden de gevolgen voor ons dorp kunnen zijn.

Intusschen is het zeer te wenschen, dat, ingeval van opzet, de dader moge opgespoord worden. Aan een scherp onderzoek deswege zal het voorzeker niet ontbreken.

— Leverden verleden jaar de peereboomen genoegzaam geene vrucht, dit jaar zullen de liefhebbers van pruimen te vergeefs wachten, dewijl die boomen geen bloei dragen, terwijl daarentegen de peere- en appelboomen zeer veel vrucht belooven.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 16den Mei.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, ROELFSEMA, VAN HOUTEN, DE SITTER, CREMERS, MESDAG, EDELINCK, SWAAGMAN, VAN SWINDEREN, MEIJER, GEERTSEMA, DOMMERING, VAN HEIJNINGEN BOSCH, WICHERS, DE LA FAILLE, QUINTUS en VAN IMHOFF.

In behandeling wordt genomen:

1) *Benoeming van leden en plaatsvervangers voor de commissiën bedoeld bij art.* 11 *en* 15 *van de wet op de schutterijen.* — Tot leden van de eerste commissie worden benoemd de heeren CREMERS en MEIJER en tot plaatsvervangers de heeren DOMMERING en EDELINCK; tot leden van de tweede commissie de heeren CREMERS en VAN HEIJNINGEN BOSCH en tot plaatsvervangers de heeren VAN ITTERSUM en VAN IMHOFF.

2) *Vier ontwerp-besluiten tot wijziging der begrooting over* 1856. Bij het eerste stellen burg. en weth., naar aanleiding van de missive van Ged. Staten van den 8sten Jan. l.l., voor ook de geheele ontvangst en uitgave der begrooting van de gasfabrijk over 1856, ten bedrage van *f* 72.807.73, op de plaatselijke begrooting in ontvangst en uitgave uit te trekken.

Het tweede strekt tot verhooging van den post voor onvoorziene uitgaven, die ten gevolge van gedane overschrijvingen reeds is bezwaard met *f* 64,648,68½, welk cijfer de daarvoor beschikbare som reeds ver te boven gaat, terwijl nog onderscheidene overschrijvingen te doen zijn. Burg. en weth. stellen alzoo voor dien post te verhoogen, en daartegen ook een aantal posten van ontvangst hooger uit te trekken.

Het derde en vierde ontwerp strekken tot het doen van een aantal overschrijvingen en eene betaling uit den post voor onvoorziene uitgaven. — Alle vier ontwerpbesluiten worden vastgesteld onder goedkeuring van Ged. Staten.

3) *Rekening van den boekhouder der gasfabrijk over* 1856. — Aangehouden tot de volgende zitting.

4) *Rekening van den fungerenden opzigter der straatvuilnis over* 1856. — Goedgekeurd.

5) *Rekening van den ontvanger van het diep- en passagegeld te Martenshoek over* 1856. — Goedgekeurd.

6) *Bestekken van een nieuwen gashouder en eene waterkuip bij de gasfabrijk.*

De heer DOMMERING zegt geen voorstander er van te zijn om den gashouder en waterkuip nog in dit jaar te laten maken. Hij wil de wenschelijkheid niet tegenspreken, maar deze is niet voldoende om de groote daaraan verbonden kosten te regtvaardigen; daartoe moet de noodzakelijkheid van die werken worden aangetoond en deze ziet hij niet in, weshalve door hem wordt voorgesteld om de beide bestekken voorloopig in advies te houden, in allen gevallen tot aan Februarij 1858.

De heeren ROELFSEMA, TRIP en de voorzitter verklaren zich hier tegen. Het is waar, dat de noodzakelijkheid niet kan worden aangetoond, maar wenschelijk is het, nu reeds tot eene uitbesteding over te gaan, die in allen gevalle in een volgend jaar toch zou moeten geschieden. Er behoeft toch niet de minste storing te komen in de werking der gasfabrijk of men zou verlegen geraken en de benoodigde hoeveelheid gas niet kunnen afleveren.

De heer SWAAGMAN deelt ook dit gevoelen; hoewel een voorstander van bezuinigingen, is hij bang, dat de zuinigheid hier de wijsheid zoude bedriegen.

Daar niemand het voorstel van den heer DOMMERING ondersteunt, wordt dit niet in stemming gebragt, maar worden de bestekken aangenomen, nadat hierover door den heer SWAAGMAN nog eene opmerking was gemaakt, die door de heeren TRIP en DE SITTER werd beantwoord.

7) *Voordragt van burg. en weth. aangaande het verzoek van de voogden van het Groene Weeshuis, om de Peperkazerne voor hen beschikbaar te stellen.* — Het is aan burg. en weth. voorgekomen, dat er voor de tijdelijke huisvesting der groene weezen een beter gebouw zou te vinden zijn, namelijk het gebouw der akademie *Minerva*, dat in den herfst waarschijnlijk toch zal worden ontruimd. Reeds hebben zij vernomen, dat de voogden ook hieraan nog de voorkeur boven de Peperkazerne zouden geven. Zij stellen alzoo voor hen te magtigen deswegens met de voogden in overleg te treden om aan deze het tegenwoordige gebouw af te staan, zoodra het ontruimd is.

Na een paar opmerkingen wordt dienovereenkomstig besloten.

8) *Kantbeschikking van Ged. Staten op een adres van mr.* C. M. NAP betreffende zijnen aanslag in den hoofdelijken omslag over 1856. Ged. Staten verzoeken op dit adres het oordeel van den raad te mogen weten. Burg. en weth. stellen voor te antwoorden, dat naar het oordeel van den raad de adressant zich verkeerdelijk tot Ged. Staten heeft gewend met het verzoek om de beschikking van den raad opzigtens zijne aanvraag om restitutie buiten werking te stellen, aangezien volgens art. 153 der gemeentewet in het hier bedoelde geval alleen de Koning die beschikking kan vernietigen; dat overigens de grond voor die vroeger door den raad genomen beschikking ligt in art. 245 der gemeentewet, gelijk toen nader is uiteengezet in het rapport der commissie *ad hoc*, waarnaar wordt verwezen; en dat eindelijk het adres niet op zegel is ingediend, hoewel het, volgens het gevoelen van den raad, niet in de termen van vrijstelling valt. — Ter visie.

9) *Missive van* R. H. SCHUITEMA, *berigtende, dat hij zijne affaire als scheepsmakelaar heeft gekwiteerd, weshalve hij voor die betrekking bedankt.* — Aangenomen voor notificatie.

10) *Adres van* G. J. KORTRIJK, *cargadoor, om tot scheepsmakelaar te worden benoemd.* — Aangehouden tot de benoeming in de volgende zitting.

11) *Rekest van* J. KUIPERS *om twee heemsteden aan het Stadskanaal in erfpacht te bekomen.* — Toegestaan, onder goedkeuring van Ged. Staten.

12) *Rapport van de veencommissie over eene nadere aanvrage om subsidie voor het stichten van eene R. Kath. kerk te Stadskanaal*, bij monde van den heer QUINTUS. — Nadat de commissie haar leedwezen heeft te kennen gegeven, dat van wege het dekanaat van Groningen niet de geheele correspon-

dentie in dezen aan den aartsbisschop van Utrecht en den minister van eeredienst is medegedeeld, daar dat deze aan duidelijk zou gebleken zijn, dat de raad reeds te veel heeft opgegeven, stelt zij voor, dat de raad zich refereert aan de vroeger gegeven inlichtingen.

De kwestie loopt over de plaats, waar de kerk zal worden opgebouwd; deszijds wil men die hebben gebouwd aan het Stads ter Apeler Kanaal, indien daarvoor subsidie van het gemeentebestuur zal worden gegeven, terwijl van de andere zijde een ander terrein in de nabijheid van de Hoofdstraat wenschelijk wordt geacht. De commissie adviseert, te besluiten, dat de raad blijft bij zijn besluit van den 3den Aug. 1856, waarbij *f* 1000 subsidie en het benoodigde terrein werd toegezegd. — Zal rondgaan bij de leden.

13) *Missive van de voogden van het Burger-weeshuis, houdende voordragt voor de benoeming eener voogdes* en wel van mevr. de Wed. Reilingh—Keizer en mejufvr. Doornbosch—Schoonbeek. Burg. en weth. voegen aan de voordragt toe met mevr. Slot—Hoekzema en mejufvr. Winter—Bulthuis. — Mevrouw Reilingh wordt met 16 stemmen benoemd.

14) *Voordragt van burg. en weth. op een adres van* J. J. v. d. Beek, *gezagvoerder van het schoonerschip Sappemeer om te mogen beproeven met dit schip in de haven dezer stad te komen.* De heer Trip, in wiens handen dit adres is gesteld, rapporteert, dat dit nieuwe schip in den achtersteven hoog is 5.70 el., terwijl de Ebbingeboog slechts 5.65 el. hoog is; dat de doorvaart, zoo die mogelijk is, zeer gevaarlijk is voor den boog, zoodat men voor diens behoud niet kan instaan.

Hij adviseert dat, daar burg. en weth. de verantwoordelijkheid niet op zich wenschen te nemen, de raad, bijaldien hij dit oorbaar acht, besluite, dat eene proef worde genomen, of het schip onder den boog kan passeren; dat de daartoe aan te wenden maatregelen worden gedaan op kosten van den adressant, zoo de mogelijkheid van doorvaart blijkt, met afneming in allen gevalle van een gedeelte van den achtersteven; dat voorts de adressant een voldoenden waarborg stelle, dat de schade zal worden vergoed en hij de verantwoordelijkheid op zich neme, welke ook de gevolgen van de doorvaart mogen zijn.

Op een tweede gelijksoortig adres van J. J. Moesker, gezagvoerder van het nieuwgebouwde schoonerschip *Catharina*, dat ... wordt in gelijken zin beslist.

De heer ... Sitter zegt, volgaarne aan de scheepvaart te willen te gemoet komen, waar die belemmering ondervindt, maar tegen de proef te zijn om te zien, of de boog in 't leven zou kunnen blijven, als daaronder door passeren schepen op ... te groote schaal gebouwd.

De heer Quintus stelt voor, dat de raad zich in dezen onbevoegd verklare.

De heer Geertsema stelt voor, dat de raad besluite, dat er geene termen bestaan, om in deze een bijzonder besluit te nemen.

Na eenige verdere woordenwisseling wordt overeenkomstig dit laatste voorstel besloten.

15) *Ontwerp-verordening omtrent de schouwing der wegen onder deze gemeente.* — Ter visie.

16) *Rekening van de ontvangers der stads land- en heemheren te Sappemeer, Pekela en Stadskanaal c. a. over* 1856. — Zal rondgaan bij de leden.

17) *Procesverbaal op een verzoek van* J. W. van der Wal *om eene Brandbakkerij in de Ebbingestraat te mogen oprigten.* — Op advies van den wethouder Trip, toegestaan, onder eenige voorwaarden.

Wegens het vergevorderde uur, wordt de vergadering hierop gesloten.

KERKNIEUWS.

Gasselternijveen, 13 Mei. Uit het vroeger gemaakte twaalftal predikanten en kandidaten is heden een zestal geformeerd, als: Bonnema, kand. te Holde, Guldenarm, pred. te Engwierum; Smeding, te Eppenhuizen; Abresch, te Muntendam; Bohlens, te Pingjum; Ameshoff, kand. te Aduard; en is uit dit zestal op heden beroepen de heer J. H. Guldenarm, pred. te Engwierum.

— Te Losdorp is thans voor de vijfde maal eene beroeping uitgebragt, nu op den weleerw. heer J. B. Knottnerus, pred. bij de Herv. gemeente te Oude en Nieuwe Wetering.

— Bij kon. besluit van den 4den dezer zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt bij de Herv. gemeenten: van Oostrum en Jouswier, op M. Swijghuisen Reigersberg, pred. te Roderwolde; — van Blaauwkapel, op P. A. J. Noordink, kandidaat, — en van Maartensdijk, op L. H. Slotemaker, theol. dr., kandidaat.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KOPPENHAGE, 16 Mei.

De Koning heeft er in bewilligd, dat de constitutie voor de hertogdommen Holstein en Lauenburg zal worden herzien.

LONDEN, 16 Mei.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren is de bill tot wijziging van het eedsformulier ten behoeve der Israëlieten gelezen.

Uit Mexico zijn hier berigten ontvangen, volgens welke de aartsbisschop en andere priesters door den president *Comonfort* zijn gearresteerd als verdacht van tot oproer te hebben aangespoord.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 16 *Mei*.

Nederland Werk. Schuld	à 2½	pCt.	$63\frac{1}{16}$.
Dito Dito	» 3	»	—
Dito Dito	» 4	»	$96\frac{1}{16}$.
Oostenrijk Metalliek	» 5	»	76¼.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	39½.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	87⅞.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	77¾.
Spanje Onbep. St.	» 1¼	»	25⅛.
Dito Binnenl.	» 3	»	$38\frac{3}{16}$.
Portugal	» 3	»	45⅜.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	103¾.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	—
Dito bij *Hope*	» 4	»	85⅞.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	85⅛.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 6de serie	» 5	»	95½.
Dito 8de serie	» 5	»	97¾.

LONDEN, 16 *Mei*. Consols 94½.

PARIJS, 16 *Mei*. Fransche 3 pCt. 69.40.

WEENEN, 16 *Mei*. Metalliek 5 pCt. *f* 83¾. Nat. Leening *f* 84⅞. Wissel op Londen *f* 10.11. Zilver *f* 5¼.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 13 Mei, *Stenger* Jacoba Margaretha, Dantzig.
VLISSINGEN 12 Mei, *Winter* Metta Claudina, Colding.
ALBANY 6 Febr., *v. d. Kolk* Dorothea, Cardiff.
KAAP DE GOEDE HOOP 28 Febr., *Wesselink* Ned. oorl. stoomschip Prinses Amelia, v. Vlissingen n. Bat.; alles wel aan boord.
TAFEL BAAI ...., *Wijnmalen Can.* Clio, v. Bat. n. Amst.; heeft den 4 Maart de reis voortgezet.
ST. HELENA 15 Maart, *Smit* Dorothea Henriëtte, v. Passaroeang n. Rotterdam.
KONSTANTINOPEL 2 Mei, *de Boer* Everhardus, Amst.
GENUA 9 Mei, *Klasen* st. Rotterdam, Rott.
GIBRALTAR 28 April, *Backhuis* Margaretha, Harl.; — 30 *Zwaal* Zeemeeuw, v. Venetië n. Antw.
FALMOUTH 13 Mei, *Hazewinkel* Radboud, Smirna.
CARDIFF 9 Maart, *van der Meij* Cornelia en Henriëtte en *Appel* Equator, Amst.; *Keuzekamp* Twee Gezusters, Rott.
GRANGEMOUTH 10 Maart, *Brouwer* Janke Schuringa, Gron.
LEITH 10 Mei, *v. d. Gaast* Baudina, Harl.
NORTH SHIELDS 11 Mei, *v. d. Wouden* Mercator en *Brandt* Ceres, Schiedam; *Munneke* Eendragt, Harl.; .... Catharina en *Korter* Jeltina, Delfzijl; *Wilkens* Alberdina, *Legger* Geerdina en *Feiken* Catharina, Termunterzijl.
SUNDERLAND 10 Mei, *de Ruiter* Klaartje, Rott.
STOCKTON 10 Mei, *Eilts* Jantje Eikema, Rott.
GOOLE 11 Mei, *Scheur* Jacoba Gesina, Gron.
BREMERHAVEN 10 Mei, *Meijer* Anna Louisa, Galveston.
CUXHAVEN 11 Mei, *Pieper* Argo, Amst.; *Boekhoudt* Zeemeeuw, Delfzijl.
BRUNSHAUSEN 13 Mei, *Kraan* Hendrika Sieberdina, Bremen.
SWINEMUNDE 9 Mei, *Lootsman* Pomona, Amst.; *Douwes* Aquarius, Rott., *van Sluis* Annechiena, Antw.
BOLDERAA 8 Mei, ... Alida, Schiedam.
STOCKHOLM 7 Mei, *Knoll* Elisabeth, Fernambuck.
RENDSBURG 7 Mei, *v. d. Star* Maria, v. Londen en *Bakker* Reena, v. Gron., b. n. Dantzig; *Harkema* Meinskina, v. Bremen n. Abo; — 8 *Bartels* Hesina, v. Newc. n. Hadersleben; — 9 *Klontje* Meinsina, v. Anclam n. Amst.; *Brouwer* Petronella, v. Lubeck n. Zwolle; — 10 *Schoemaker* Tweeling, v. Uckermunde n. de Maas; *de Vries* Zwaantina Magrietha, v. Dantzig, *Gort* Vriendschap, v. Stolpemunde en *Loots* Sara, v. Stettin, (alle 3 n. Amst.; *v. d. Meulen* Drie Gezusters, v. Pillau n. de Wezer.

Vertrokken.

AMSTERDAM 13 Mei, *Postema* Martha, Petersb.; *Riebeting* Cathar. Margaretha, Hamburg; — 14 *Müller* Sirius, Bat.
TEXEL 14 Mei, *Hofman* Groot Zeewijk, Sur.
VLIE 13 Mei, *Sap* Emma Maria en *Douwes* Argo, Petersb.; *Korter* Riga, n. Riga.
MAASSLUIS 13 Mei, *Valk* Alida, Harburg.
TRIEST 6 Mei, *Rijkens* Jantina Annechiena, Rott.
HAVRE 10 Mei, *de Boer* Eendragt, Petersb.
LIVERPOOL 9 Mei, *Brumberger* Twee Gebroeders en 12 *Potjewijd* Alida Elisabeth, Nerva.
GRIMSBY 11 Mei, *Rijnberg* Marchiena, Petersb.
BREMERHAVEN 12 Mei, *Mets* Ida en *Giezen* Libra, Petersburg; *Roelfs* Anna Maria, Schiedam.
TRAVEMUNDE 13 Mei, *Olthof* Jantina, Helsingborg.
CHRISTIANIA 6 Mei, *Veen* Johanna Gesina, België.
RENDSBURG 7 Mei, *Tamper* Fennech. Catharina, Heiligenhaven.

In lading.

LONDEN 11 Mei, *de Haan* Jantina Gezina, Memel.

Zeilklaar.

LONDEN 11 Mei, *Dekker* Lucia Hendrika, Petersb.

Boston, 28 April. Het schip Minerva, kapit. *Wieting*, v. Rott. n. Newyork, bij Barnegat gestrand, ligt met laag water geheel droog; de lading wordt gelost; het volk is te Newyork aangekomen.

Gepraaid den 11 Mei, op de hoogte van Exeter, *de Boer* Wilhelmina en Henriëtta, v. Triest n. Amst.

Groningen, 16 Mei. Vertrokken de nieuwgebouwde schooner Sicco, kapit. *H. J. Potjer*, v. Sappemeer, met haver naar Londen.

Delfzijl, 15 Mei. Binnengekomen 13—15 Mei, *Udema* Johanna, Termunterzijl; *Pot* de Hoop, Noorw.; *Barghoorn* Vr. Trientje, Emden; *Geltes* 2 Gezusters, Bremen.

Vertrokken *Vrijman* Jantje Tina, Baltrum; *v. d. Leest* Berendina, Halte.

Zoutkamp, 15 Mei. Binnengekomen 12 Mei, *Butter* 2 Gebroeders, Dantzig; — 14 *Pluktje* Tetsia, v. Londen n. Koningsb., wegens gebrek aan water.

Oostmahorn, 15 Mei. Ter reede gearriveerd den 9 Mei, *Poulsen* Minerva, v. Bogense en *v. d. Meulen* Hillig. Maria, v. Oudsoen n. Dockum; — 11 *Balk* Wilhelmina, v. Hamb. n. Zoutkamp.

Vertrokken 8 Mei, *Huges* Johan Gerard, Noorw.; — 14 *de Boer* Magrieta Antina, Newport.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

10 Mei. *Potjer*, Geertruida Jacoba, v. Rott. n. Koningsb., m. stukg.
Ritzema, Fortitude, v. Newc. n. Strahlsund, m. steenk.
Eggers, Bellona, v. Memel n. Antw., m. hout.
11 —— *Hoveling*, Redite, v. Grangem. n. Stettin, m. ijzer.
Vorenkamp, Cornelia Alida, v. Newc. n. Petersb., m. steenk.
Dik, Apollos, v. Newc. n. Petersb., m. stukg.
Slager, Jan Hendrik, v. Dordr. n. Petersb., m. stukg.
Mulder, Alida, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
12 —— *Visser*, Kroonpr. Louisa, v. Petersb. n. Amst., m. stukg.
De wind den 10 Mei N.O., Z.Z.O., N.; den 11den N.O., O.N.O., O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 14 Mei, *Visser* Kroonprinses Louise, Petersb.
VLIE 12 Mei, *Stenger* Jacoba Margar., Dantz.; *Nieting* Catharina, Christiansand.
HELVOET 14 Mei, *v. d. Tas* Boreas, Nantes.
BROUWERSHAVEN 14 Mei, *Roosjes* Maria, v. Swansea n. Dordr.
FALMOUTH 13 Mei, *Bekkering* Prov. Drenthe, Seville; *Potjewijd* Herman Albert, Zante.
CARDIFF 11 Mei, *Beck* Phoebus en *Jaski* Anna en Elise, Amst.; *Vos* Crescendo, Requejada.
DUNMORE 9 Mei, *Lindeboom* Margaretha, Bilbao.
Bij WIGHT 11 Mei, *Spiegelberg* Geertr. Maria, v. Dordr. n. Bat.
Bij FOLKESTONE 12 Mei, *de Boer* Eendragt, v. Havre n. Petersb.
Bij BEVEZIER 11 Mei, *v. Veen* Henr. Elisab. Susanne, v. Newc. n. Singapore.
LIVERPOOL 12 Mei, *de Vries* Elisa en *Mellema* Herm. Hesselaar, Bayonne.
NANTES 11 Mei, *Hein* Amicitia, Stettin.
LISSABON 4 Mei, *Kwakkelstein* Jonge Wouter, Newc.
BILBAO 7 Mei, *Bagges* de Maas, Vlaard.
GENUA 8 Mei, *Klasen* Rotterdam, Rott.
MESSINA 6 Mei, *Sikkema* Zeemeeuw, Amst.; *Engelsman* de Vlijt, Rotterdam.
FERNAMBUCK 11 Mei, *Klok* Gouv. Schomerus, Rott.
MONTEVIDEO 11 Maart, *Boer* Joan en 12 *Leverstein* Margaretha Maria, Hamb.
BUENOS-AYRES 4 Maart, *Visser* Cath. Herm. en 7 *Oltmans* Maria Corn., Rott.; — 26 *Bonjer* Herm. Marie Elisab., Liverp.
RIO-JANEIRO 26 Maart, *Wertmans* Fortuna, Antw.

Vertrokken.

TEXEL 14 Mei, *Pot* Grietje Weemhoff, Napels; *Müller* Helena Maria, avant.
VLIE 12 Mei, *Veldhuis* Prov. Overijssel, Dundee; *Dekker* Jonge Nicolaas, Frederikstad.
HELVOET 14 Mei, *Duinker* Waterloo, Bat.; *Deurholst* Alegonda Jacoba, Cardiff; *Zwanenburg* Kinderdijk, Sunderl.
VLISSINGEN 11 Mei, *Mulder* Johanna Elsina, Stettin.
LONDEN 13 Mei, *Sprik* Geertina Hillegina, Petersb.
HARWICH 12 Mei, *Veldkamp* Anna, Rostock; *Waterborg* Karsina, Petersb.; *Hubert* Maria, Stettin; *Eisinga* Cath. Charlotte, Dantzig; *Heins* Frouke Denekamp, Koningsb.; *Waterborg* Fokkiena, Gron.
RUNCORN 12 Mei, *Fijn* Hillechina, Nerva.
INVERKEITHING 11 Mei, *de Boer* Æolus, Petersb.
ST. DAVIDS 12 Mei, *de Groot* Christina Jacoba, Reval.
FALMOUTH 12 Mei, *v. d. Wijk* Francisca, Antw., met een gedeelte der lading van het schip Drie Vrienden.
LISSABON 28 April, *Bartelse* Burger, Venetie.
MADERA 27 April, *Ouwehand* Hoop, Hamb.
BUENOS AYRES 6 Maart, *Nijman* Komeet, Falm.; — 12 *Huizing* Elisabeth, Antw.
BAHIA 21 Maart, *Bouwer* Jonkvr. Geertrui, ...
RIO JANEIRO 7 April, *Woortman* Elisabeth, Amst.; — 10 *Engelsman* Schuringa, Falmouth.

Kaap de Goede Hoop, 12 Maart. Het schip Lourens Koster, kapit. *Koenen*, v. Banjoew. n. Schiedam, is alhier, na hevige stormen doorgestaan te hebben, geheel ontramponeerd en met verlies van drie man der equipage, binnengeloopen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 15 *Mei*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ *f* 3,45
Oude 70 ℔ *f*	N.W. 1856 52 ℔ *f* 5,05	- - 42 - - 3,65
N.Oml.1856 66 - 7,60	- 54 - - 5,45	- - 44 - - 3,90
- - 68 - - 8,60	- 56 - - 5,85	
- - 70 - - 9,60	Zomer 54 - - 5,35	BOONEN.
- Old. 66 - - 7,35	- 56 - - 5,75	Paardeb. *f* 6,25,50,75, *f* 7
- - 68 - - 8,35	Knobbe 60 - - 6,20	
- - 70 - - 9,35	- 62 - - 6,60	Gr. Erwt. *f*
ROGGE.	HAVER.	Graauwe dito *f*
N. Inl. 60 ℔ *f* 4,55	N. Dikke 36 ℔ *f*	
- - 62 - - 5,15	- - 38 - -	ZADEN, ENZ.
- - 64 - - 5,75	- 40 - - 3,50	Koolz. *f*
- - 66 - - 6,35	- 42 - - 3,70	dito *f*
Oude 66 - -	- 44 - - 3,90	Zomerzaad *f*
BOEKWEIT.	- 46 - - 4,10	G. Mosterdz. *f*
N.Gr.Zd. 60 ℔ *f* 7,40	- 48 - - 4,30	Lijnzaad *f*
- - 62 - - 7,90	- 50 - - 4,50	Dederzaad *f*
- - 64 - - 8,40	N.W.Voer 36 - - 2,90	Gr. Gort *f* 8,25 à *f* 9
- Zw.- 60 - - 7,15	- - 38 - - 3,10	Parel dito *f* 11,50 a *f* 13
- - 62 - - 7,65	- - 40 - - 3,30	Raapolie per vat *f* 50
- - 64 - - 8,15	N. Zw. - 36 - - 3,05	
Veen 64 - - 8,05	- - 38 - - 3,25	

Tarwe in een doen met weinig handel. — Rogge slap en 10 cent lager, alleen aan benoodigden afgaande. — Boekweit door schaarschheid weder 20 ct. hooger verkocht. — Gerst bijna niet in omgegaan. — Dikke en Zwarte Haver iets lager; blanke Voer in een doen. — Boonen als voren. — Gort stil. — In Zaden niet omgegaan.

LEEUWARDEN, 15 *Mei*. De aanvoer van Tarwe was tamelijk groot en houders in het begin zeer vast gestemd; puike *f* 9,25, *f* 10; knappe *f* 8,25, *f* 8,75; ordinaire *f* 7,80, *f* 8,10, en ligtere soorten *f* 7 tot *f* 7,50; roode meer aan, knappe *f* 8,10 tot *f* 9,25. — Rogge iets lager met minder kooplust; inl. *f* 5,80 tot *f* 6,70. — Boekweit tot hoogere prijzen met goede vraag, Vries. zand *f* 9, *f* 9,70,90. — Winter-Gerst tot ongeveer vorige prijzen met goede vraag, puike *f* 5,20, *f* 6,10; voor fourrage *f* 4,75, *f* 5; zomer niet ter veil. — Haver in de fijne soorten gevraagd en hooger betaald, fijne *f* 4, *f* 4,10,60; ordinaire *f* 3, *f* 3,75,90; blanke voer *f* 2,90, *f* 3,40.

AMSTERDAM, 15 *Mei*. Tarwe onveranderd: 130 ℔ n. b. Pools. *f* 404; 127 ℔ j. dito *f* 375; 127, 128 ℔ dito *f* 370; 130 ℔ n. Kleefsche *f* 370; 121 ℔ n. Norder *f* 293; 152 ℔ n. Bovenl. *f* 348; 114 ℔ n. Fries. *f* 260. — Rogge prijshoudend: 125 ℔ Wahrener *f* 231; 120 ℔ Amerik. *f* 238; 117, 118 ℔ Petersb. *f* 217, *f* 220. — Boekweit weinig ter veil, werd hooger gehouden en bleef daardoor zonder handel.

Koolzaad op het najaar 2 p. vl. hooger; Oost-Friesch 68 p. vl.; Elve 85 p. vl.; op 9 vat in Sept. en Oct. 84 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk onveranderd, op levering zeer willig: op 6/w. *f* 53; vlieg. *f* 51,50; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 49 a *f* 49,25. — Lijnolie dadelijk en vooral op levering hooger betaald: op 6/w. *f* 44,50; vlieg. *f* 43,25; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 44 a *f* 44,25. — Hennepolie, op 6/w. *f* 50,75; vlieg. *f* 49,50.

LONDEN, 13 *Mei*. Er waren heden zeer weinig koopers ter graanmarkt. Voor Tarwe werden niet gemakkelijk de prijzen van eergisteren bedongen. Alle andere graanartikelen waren vast op de notering van j.l. Maandag.

Van den 15den. Granen zonder handel met geringen toevoer.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 16 *Mei*. Boter weinig aanvoer prijzen nominaal.

LONDEN, 15 *Mei*. Friesche Boter 90 sh., Gron. 80 sh., Holl. 80 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 15 *Mei*. Er waren heden 49 stuks runderen aangebragt, waaronder puik soort; door de hooge prijzen was de handel evenwel niet vlug; varkens en schapen tamelijk aangevoerd, tot bijna vorige prijzen.

APPINGEDAM, 13 *Mei*. De aanvoeren van vee waren ruim de handel bestond meest in vaal- en vroegmelkte koeijen, welke gretige koopers vonden, van *f* 100 a *f* 160; melkkoeijen met minder kooplust.

TOLBERT, 14 *Mei*. Op de alhier heden gehoudene voorjaarsveemarkt was een buitengewoon groot aantal runderen aangevoerd, die bijna allen voor hooge prijzen vlug van de hand gingen; verscheidene werden van twee tot driemaal toe met winst verkocht; in schapen was de handel insgelijks zeer levendig.

LONDEN, 16 *Mei*. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 626 runderen, 260 kalveren en 5750 schapen; van kalveren waren goede soorten begeerd. Overigens was alles flaauw en bijna onverkoopbaar.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 15 *Mei*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. $63\frac{1}{16}$; Dito Dito 3 pCt. 76¼; Dito Dito 4 pCt. 96. — België, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 52¾. — Spanje, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25⅛; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. $38\frac{1}{8}$. — Portugal, te Londen 3 pCt. $45\frac{3}{16}$; Dito 1856, 3 pCt. 44. — Rusland, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 103¾; Dito, bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 97⅝. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 76¼; Dito Dito 2½ pCt. $39\frac{9}{16}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 87⅞; Dito Nationle Metalliek 5 pCt. 77¾. — Mexico, Onbep. Stukken 3 pCt. 21½. — Wisselkoers op Londen zigt *f* 11.85; Dito 2/m. *f* 11.70. — Russische spoorweg-aandeelen *f* 79½, *f* 78½.

ADVERTENTIEN.

SALON DES VARIÉTÉS
van J. E. DUPORT,

staande de **welingerigte Schouwburgtent** op de Groote Markt, de tweede van af het Stadshuis.

Op MAANDAG den 18den Mei:

LEONIE PERROT,
OF
de valsche Beschuldiging,

Tooneelspel in 5 Bedrijven en 7 Tafereelen, naar het Fransch.
Aanvang te 8 uur.

GRAND THEATRE DES VARIÉTÉS,
ONDER DIRECTIE VAN
A. VAN LIER, van *Amsterdam*,

staande met zijn **elegant door gas verlichte Schouwburg-gebouw** Noordzijde no. 1 van het Raadhuis.

Tot opening van het Tooneel,
Op MAANDAG den 18den Mei:

GRISELDIS,
OF
LIEFDE EN OPOFFERING,

Drama in 5 Bedrijven van Frederik Halm, Muzijk van J. M. Coenen.

DAARNA:

DE SCHOOLMEESTER,
OF EEN EXAMEN TEN PLATTEN LANDE,

Blijspel met Zang in een Bedrijf.

OP DINGSDAG:

BEN LEÏL,
DE ZOON DER DUISTERNIS.

Aanvang te 8 uur.

BAL,

gedurende de Kermis,
bij **D. BAKKER**, bij de Korenbeurs.

Muzijk en Bal,

op WOENSDAG den 20sten Mei a.s., ten Huize van B. J. KISCH, Folkingestraat, onder Directie van DRUIF.
Entrée 25 Cent.

MUZIJK,

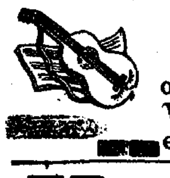

op DINGSDAG EN WOENSDAG e.k., bij **W. VAN DIJKUM**, op den hoek van de Ooster en Poelestraten.

Muzijk en Zang,

op HEDEN ZONDAG en gedurende de KERMIS, door de Familie **BAKKER**, ten Huize van
J. NIEHOFF, te *Helpman*.

Muzijk en Zang,

door de Familie **HOLZBERGER**, des ZONDAGS gedurende de KERMIS, bij **F. GIEZEN**, in het *Boschhuis*, buiten de Heerepoort.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

S. S. SCHAAPSCHOE
en
E. H. HECKMAN.

Groningen, 13 Mei 1857.

*** Getrouwd:

L. J. WICKENHAGEN
en
de Wedw. F. SWAM,
geboren van der LINDEN van SPRANKHUIZEN.

Groningen, 14 Mei 1857.

*** Getrouwd:

J. D. DÖBKEN,
van *Groningen*,
en
ETTINA BOS,
van *Winschoten*.

Winschoten, 14 Mei 1857.

*** Getrouwd:

J. J. CRÉBAS
en
E. RENTEMA.

Nieuwe Schans, 14 Mei 1857.

*** Getrouwd:

A. D. MULDER
en
D. M. POTHOFF.

Groningen, 16 Mei 1857.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON GEERTJE MULDER, geliefde Echtgenoot van

H. J. SLUIS,

Commissionair in Granen,

Kleine-poortje.

GRONINGEN, 14 Mei 1857.

*** Heden overleed alhier, na een langdurig lijden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot TONNIS VAN DUINEN, in leven *Predikant bij de Hervormde Gemeente te Mantgum en Schillaard (Provincie Friesland).* Hij stierf in den ouderdom van ruim 40 jaren, mij nalatende twee Kinderen en de herinnering aan de genoegens van eenen 15jarigen echt.

MANTGUM, 9 Mei 1857.

G. KEIZER,

Wedw. VAN DUINEN.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwdzoon, in den ouderdom van ruim 55 jaren, mijne geliefde Echtgenoot, GEERTRUIDA WANDELE, na eene gelukkige echtvereeniging van bijna 31 jaren.

GRONINGEN, 12 Mei 1857.

C. R. VAN DER MEER.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, onze veel geliefde tweede Zoon PIETER, in den ouderdom van ruim 16 jaren en 5 maanden.

WINSUM, 13 Mei 1857.

W. ROELFSEMA.

R. ROELFSEMA, geb. LUCHTENBURG.

*** APPINGEDAM, 13 Mei 1857. Heden overleed ons aanminnig Dochtertje CHRISTINA GEERTRUIDA, naauwelijks twee jaren oud.

Mr. H. FRIMA.

G. V. O. FRIMA, geb. VAN BOLHUIS.

Tevens bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 29 jaren, mijne dierbare Echtgenoote LIEFDINA VAN DER TUUK, mij uit een genoegelijk huwelijk van ruim drie jaren één Kindje nalatende, over welks geboorte wij ons ten vorigen jare zoo zeer verheugden.

UITHUIZEN, 14 Mei 1857.

R. J. WESTERDIJK.

*** Heden overleed, in den ouderdom van circa 70 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, onze hartelijk geliefde Moeder LOUISE HELENA WITTE, Wed. van wijlen den Wel Edel Gestr. Heer J. HEMMES, laatstelijk in leven geb. Rijkslain Ingenieur.

MEPPEL, 14 Mei 1857.

G. H. HEMMES.

Mede namens Broer en Zusters.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, onze geliefde Moeder JOHANNA PETRONELLA DELCOURT, Wedw. van wijlen PIERRET DE CORNILLON, in den ouderdom van 73 jaren.

GRONINGEN, 14 Mei 1857.

Mede namens Broeders en Zusters,

A. DE CORNILLON.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid van 5 dagen, tot onze bittere droefheid, onze geliefde oudste Zoon JOHAN CHRISTIAAN, in den jeugdigen leeftijd van slechts 9 jaren en 5 dagen.

GRONINGEN, 15 Mei 1857.

F. W. WICKENHAGEN.

J. WICKENHAGEN, geb. WOLDRING.

De ondergeteekenden brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de tusschen hen bestaan hebbende **VENNOOTSCHAP**, opgerigt bij Acte verleden voor Mr. C. DE RANITZ, Notaris te *Groningen*, den 22sten Julij 1848, ten doel hebbende de exploitatie van de **Letter- en Stereotypgieterij, Boekdrukkerij enz.** onder de Firma **OOMKENS, VAN BAKKENES & DAMSTÉ**, gevestigd te *Groningen*, met onderling goedvinden op heden is **ONTBONDEN**, dat met de LIQUIDATIE van de Zaken der gezegde Firma is belast de mede-ondergeteekende HERMANNUS BEEKHUIS DAMSTÉ, te *Groningen*, die alzoo, met uitsluiting van alle anderen, geregtigd is tot het ONTVANGEN van GELDEN aan deze ontbondene Vennootschap toekomende en daarvoor te QUITEREN.

GRONINGEN, 13 Mei 1857.

A. VAN DER VEEN OOMKENS.

H. C. VAN BAKKENES.

H. BEEKHUIS DAMSTÉ.

De ondergeteekende, LIQUIDATEUR van de ontbondene Firma **OOMKENS, VAN BAKKENES & DAMSTÉ**, te *Groningen*, verzoekt een iegelijk, die iets van gemelde Firma heeft te VORDEREN of daaraan is VERSCHULDIGD, daarvan zoo spoedig mogelijk ten zijnen KANTORE Opgaaf of Betaling te willen doen.

H. BEEKHUIS DAMSTÉ.

Bij mijn Exploit van den 16den Mei 1857 is **JACOB PATTJE**, Schipper, zich opgehouden hebbende te *Groningen*, doch wiens woon- of verblijfplaats thans onbekend is, aangemaand om binnen of met **twee maanden** aan den ONTVANGER der REGISTRATIE der GEREGTELIJKE ACTEN te *Groningen* te **voldoen de BOETE en KOSTEN**, hem opgelegd bij Vonnis van den 24sten Januarij 1857, met aanzegging, dat, bij gebreke van dien, de **geldboete** zal worden vervangen, door eene **gevangenisstraf** van **een dag.**

D. G. FRITS, *Deurw.*

AANBESTEDING VAN DIJKWERK.

Op WOENSDAG den 27sten Mei 1857, des namiddags te 4 uur, zal, ten Huize van R. ABELS, te *Haren*, worden overgegaan tot het in het openbaar aanbesteden **van het VERBETEREN van den OOSTELIJKEN DIJK van den ONNERPOLDER**, over eene lengte van ongeveer 5200 Ellen, in 4 Perceelen en in massa, bij enkele Inschrijving, overeenkomstig Voorwaarden, acht dagen bevorens ter lezing ten Huize van Aanbesteding en ten Kantore van den eerstondergeteekende. Aanwijzing op de plaats zal worden gedaan op Zaturdag den 23sten Mei e.k., des namiddags te 2 uur, aanvangende bij de *Waterhuizen*.

Het Bestuur van den Onnerpolder:

Mr. J. W. QUINTUS, *Voorz.*

Mr. J. H. QUINTUS, *Secret.*

VEEMARKT TE *Martenshoek*,

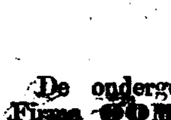

op Vrijdag den 22sten Mei.

Er zal **geen VEE** worden toegelaten, tenzij **gedekt** met een behoorlijk **CERTIFICAAT.**

De Burgemeester der Gemeente Hoogezand:

J. J. BLEEKER.

De BURGEMEESTER van **PEIZE** maakt bekend, dat de **JAARMARKT** aldaar zal worden gehouden op **Woensdag den 20sten dezer maand.**

PEIZE, 16 Mei 1857.

G. W. VAN LEMEL.

Publieke Verkooping van Juffers.

DINGSDAG den 19den Mei 1857, des morgens precies te 11 uur, zullen, bij en in de Werkplaats van J. DE HAAN, buiten het Kleinepoortje bij *Groningen*, publiek worden verkocht:

Ongeveer **1200 stuks 30, 24, 20, 18 en 15 voets JUFFERS**; aldaar van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

ONTVANGEN:

Fijne **GEDROOGDE MALM** van de uitnemendste kwaliteit, bij de HEELE, HALVE en UITGESNEDEN, tot **zeer voordeelige prijzen.**

Eene nieuwe zending **GEDROOGTE ELFT**, groot van stuk, bestaande een kwaliteit, gedurende de maanden **Mei en Junij** alleen voorradig, zeer geschikt voor verzendinge, daar zij dan beter **Ingezouten** zeer getrokken is.

ECHTE CANTON GEMBER,

originele verpakking, bij den Pot en uitgewogen; **JAPANSCHE SOIJA**, bij de Kruik en per Mandje van zes Kruikjes.

Westfaalsche Hammen,

in verschillende swaarten, van uitnemende kwaliteit, waaronder de voordeeligste **SAKELMAN** tot de fijnste **DARMETHAM; DUIMPJES** (ROOKVLEESCH) in gadige Stukjes van 2 tot 3 Ned. ℔; Echte **SAUCISES DE BOLOGNE**; fijne **ZWITSERSCHE** en opregte **EDAMMER KAZEN.** Ontving voorts eenige dagen

eene versche zending ENGELSCHE ZUREN

in de bekende soorten, **SAUSEN, SARDINES à l'HUILE, KERRIEPOEDER**, alsmede een nieuwen voorraad **ENGELSCHE BISKUITS**, waaronder enkele **nieuwe Merken.** Is verder ruim gesorteerd in alle **ARTIKELEN** op zijnen Handel betrekkelijk.

L. J. ENSING,

Oude Ebbingestraat, nabij de Markt.

Maandag den 18den Mei 1857,

's morgens te 11 uur, zal, bij de Behuizing vroeger bewoond door den Heer H. LOFVERS MEIJER, in de Oude Ebbingestraat te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Eene aanzienlijke hoeveelheid van genoemde Behuizing afkomstige **BENTHEIMER STEENEN**, geschikt voor **DREMPELS, GOOTSTEENEN, ROLLAGEN, NOTEN, ENZ.** Aldaar 's morgens vóór den Verkoop te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

OP WOENSDAG DEN 20STEN MEI 1857,

's namiddags te 4 uur, ten GEMEENTEHUIZE te *Eelde*,

PUBLIEKE VERKOOP

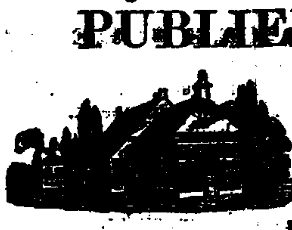

van eene BEHUIZING, ERF en daarbij gelegen LAND, staande en gelegen te *Schelfhorst*, in *Paterswolde*, Gemeente *Eelde*, groot pl. m. 50 Roeden, bewoond geweest door de Erven MACKAL.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

BOELDAG,

bij de Foxholsterbrug, op WOENSDAG den 20sten Mei e.k., des namiddags te 2 uur, van:

JUFFERS, ELLENS, GREENEN DEELEN, pl. m. 199 stuks EIKEN en GREENEN BALKEN, DEKHOUT, ENZ., het laatste AFBRAAK van de KLAPBRUG aldaar.

Mr. H. VEENHOVEN,

Griffier.

GROOTE VERKOOPING.

De Erven van wijlen JANNES WINSINGH, te *Roden*, zijn voornemens, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, na bekomen Regterlijke autorisatie, publiek ter verkoop aan te bieden:

I. Eene groote **BOERENPLAATS**, zijnde de BEHUIZING genaamd **ZUIDERVELD**, met ERF en TUINGROND, staande en gelegen te *Roden*; verder met alle daarbij behoorende BOUW-, WEIDE- en HOOILANDEN, gelegen in de Gemeente *Roden*, invoegen vroeger bij elkander gebruikt door wijlen HENDERKIEN AUKEMA, Weduwe JANNES WINSINGH.

II. Eene **KEUTERIJ**, zijnde BEHUIZING, ERF en TUIN met daarbij gebruikt wordend LAND, mede te *Roden* gelegen.

III. Eenige **LOSSE LANDERIJEN** en onderscheidene Perceelen BOSCHGROND, bezet met OPGAANDE BOOMEN of met HAKBOSCH, benevens een groot aantal Perceelen VELDGROND; ruim dertig Klaauwen of Aandeelen in het LIEVERSCHE BOSCH, en vijftien SCHAPENWEIDEN in de ongescheidene Marke van *Steenbergen*; alles gelegen in de Gemeente *Roden*.

De Verkooping zal plaats hebben op WOENSDAG den 27sten Mei 1857, ten Huize van HARM SCHURING, te *Roden*, 's morgens precies te 10 uur te beginnen.

Informatiën te bekomen bij de Erven WINSINGH, te *Roden* en te *Nietap*, en bij

H. H. VAN LIER, Notaris te *Assen*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **WINKELTOONBANK** met **EIKENH. BLAD** en **LESSENAAR.** Adres: BUREAU dezer COURANT.

PERSONELE BELASTING en PATENTREGT.

Inlichting en **teregtwijzing** daaromtrent wordt gegeven door

H. EVERS,

Nieuwe Ebbingestraat,

Oostzijde, hoek van de Korenstraat.

Bij G. Copinga,

aan de Groote Markt,

is met **de Kermis** in ontvangst eene fraaije sortering fijne **GALANTERIËN**, als: Artikelen in GOUD, ZILVER, SCHILDPAD, IVOOR, PARELMOER, MAHONIEHOUTWERK, moderne VERLAK, Fransch PORSELEIN, helder KRISTAL, sterke PENDULES, deugdzame LAMPEN, alsmede **HANDSCHOENEN, DASSEN, PARAPLUIES**, en voorts **GOEDEREN** voor **HUISHOUDELIJK** en **SCHEEPSGEBRUIK**, waaronder BRETANIA METALEN THEEPOTTEN, KOFFIJKANNEN, WATERKETELS, Rusch Zilver LEPELS en VORKEN, ENZ., waarmede bovengenoemde zich vriendelijk in de begunstiging van het geëerde Publiek aanbeveelt.

DAMES!

HET TAPISSERIE- EN BORDUURMAGAZIJN

VAN

E. D. H. SCHUTTER,

vooraan in de Oude Boteringestraat,

is thans op nieuw en fraai gesorteerd in **smaakvolle en prachtige AANBEGONNEN WERKEN, PATRONEN, KRAGEN, MOUWEN, ENZ.**

FABRIJK VAN SPIEGELS EN MEUBELEN.

L. H. DEELMAN,

Poelestraat,

berigt door deze dat hij thans ruim is gesorteerd in alle soorten van **SPIEGELS** met vergulde **Lijsten** naar den *laatsten smaak*, alsmede alle soorten moderne **MEUBELEN**, welke hij zich bij voortduring beveelt.

HORLOGIËN,

Juweelen, Gouden en Zilveren Werken.

J. D. SCHUTTER,

VISCHMARKT, bij de GROENESTRAAT,

berigt zijne geëerde Begunstigers, dat hij zijne **voorjaars-bezending HORLOGIËN**, expresselijk voor hem in de Fabrijk vervaardigd, uit **Zwitserland** heeft ontvangen, en nu wederom eene ruime sortering bezit, alle **uitmuntende in kwaliteit en fraai uiterlijk.**

Voorts, dat hij ruim voorzien is in **smaakvolle JUWEELEN, GOUDEN en ZILVEREN WERKEN**, in de meeste verscheidenheid. Met een en ander beveelt hij zich ten vriendelijkste aan.

Gebrs. LESTRADE & Co.,

FABRIKANTEN IN PARAPLUIES,

tusschen de beide Markten,

berigten aan het geachte Publiek, dat zij ruim voorzien zijn van **alle soorten van PARAPLUIES en PARASOLS.**

D. WICHERS HAZELHOFF,

ZADELMAKER EN BEKLEEDER,

Oude Ebbingestraat, A 154,

zich minzaam in de gunst en het vertrouwen zijner geëerde Stad- en Landgenooten aanbevelende, brengt ter kennis, dat zijn **WINKEL ruim voorzien is** van alles wat tot deszelfs AFFAIRE betrekking heeft.

BANKET, KOEK en BROOD.

De ondergeteekende, zich gevestigd hebbende als **BAKKER** in bovengenoemde **ARTIKELEN**, in de **Visscherstraat**, lett. I no. 102, rekommandeert zich ten vriendelijkste in de gunst van zijne Stad- en Landgenooten; belovende eene prompte en civiele bediening.

W. DRAPER.

OP MORGEN EN EENIGE VOLGENDE DAGEN,

zal, bij den laatstondergeteekende te bezien zijn, voor **10** Cents, het buitengewoon vet en swaar

SCHAAP

afkomstig van den Landbouwer F. POST, te *Stedum*, door ondergeteekenden aangekocht voor eene som van **80** gulden, hebbende de swaarte van 250 halve Ned. ponden en een omvang van nagenoeg 8 voet en eene lengte van ruim 5 voet.

H. REINKINGH.

D. IWEMA, aan de Vischmarkt.

WORDT GEVRAAGD,

door de DIACONIE te *Kolham*, voor het **Werkhuis** aldaar: Een **VADER en MOEDER** of **MOEDER** alleen. De Voorwaarden om in aanmerking te komen zijn: Protestantsche Godsdienst, ouderdom niet beneden 40, niet boven 55 jaren, zonder Kinderen, goed te kunnen LEZEN en SCHRIJVEN, NAAIJEN en BREIDEN, niet onbekend te zijn met gewonen TUINBOUW, vaste gezondheid, van goede Getuigschriften voorzien te wezen. Belanghebbenden worden verzocht, zich ten spoedigste in PERSOON ter vervoegen bij J. H. SCHOLTENS of E. DRIJFHOLT, Diakenen te *Kolham*.

Eene **JUFVROUW**, van de Prot. Godsdienst, wenscht zich te **Groningen**, als **GOUVERNANTE EXTERNE** geplaatst te zien. Adres, *franko* onder letter Q, aan het BUREAU dezer COURANT.

IEMAND uit den Burgerlijken Stand, goed kunnende SCHRIJVEN, zag zich gaarne tegen eenig SALARIS tot die bezigheid geplaatst. Adres, met franko Brieven onder lett. Z, aan het BUREAU dezer COURANT.

Er wordt gevraagd: een **LEERLING** in den **HOUTHANDEL.** Adres, onder letter A, met gefrankeerde Brieven, bij den Boekhandelaar **H. R. ROELFSEMA**, te *Groningen*.

Tabaks- en Kruideniersaffaire.

Ondergeteekende vraagt als TWEEDE BEDIENDE: een **LEERLING.**

J. GRUNO.

Buitengewoon Nieuws.

Aan de **lijdende menschheid** dient berigt, dat direct uit *Duitschland* ontvangen is: Een zeer **krachtdadig middel** om het **RHEUMATISME** weg te maken. Ofschoon het onder vele uitheemsche namen ter wereld komt, willen wij het hier maar eenvoudig **JICHTPAPIER** noemen.

't Is mij niet mogelijk, al de bijgaande Attesten te melden, noch de berigten van oogenblikkelijke genezingen.

Genoeg is het, te **verzekeren**, dat het **JICHTPAPIER** alle **koude** uit den mensch trekt en eene **gezonde warme uitwaseming** doet ontstaan.

Waar is het, dat menigeen door het hevigste Rheumatisme aangetast, **alleen** door **JICHTPAPIER volmaakt** is genezen, en dat men bij proefneming **uiterst tevreden** zal zijn over deszelfs goede uitwerking.

Ieder Vel draagt den Stempel der echtheid en kost 90 Cents.

Is verkrijgbaar bij den Boekhandelaar **U. PROOST**, te *Leeuwarden*.

N.B. Het wordt **volstrekt niet** afgeleverd, indien de aanvragen niet **franko** gedaan worden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.